

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

นโยบายการจัดการประถมศึกษาในปัจจุบัมุ่งเน้นในเรื่องการพัฒนาคุณภาพของการจัดการศึกษา เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 ที่ว่า

การศึกษาระดับประถมศึกษาเป็นการศึกษาที่มุ่งให้ผู็เรียนมีความรู้ ความสามารถขั้นพื้นฐาน และให้สามารถคงสภาพอ่านออกเขียนได้ คิคคำนวณได้ มีความสามารถประกอบอาชีพ ตามควรแก่วัย และความสามารถได้ และสามารถดำรงตนเป็นพลเมืองดีในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย ที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข (สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี 2520 : 349)

การนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการที่มีผลกระทบโดยตรงต่อคุณภาพการศึกษา และเป็นส่วนหนึ่งของระบบการบริหารงานของหน่วยงาน สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้พยายามที่จะพัฒนาระบบการนิเทศการศึกษาให้มีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาการศึกษา ฉบับที่ 5 ที่ว่า "ปรับปรุงระบบการนิเทศการศึกษาให้มีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง และให้การนิเทศเป็นไปโดยทั่วถึง" การนิเทศภายในหน่วยงาน และการนิเทศจากภายนอกหน่วยงาน เป็นตัวการที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมให้เป็นไปในแนวทางที่พึงประสงค์ และบรรลุเป้าหมายของหน่วยงาน ฉะนั้นการจักระบบการนิเทศให้มีความคุณภาพ จะช่วยให้โรงเรียน กลุ่มโรงเรียน สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ และสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด มีสัมฤทธิ์ผลในการพัฒนาการศึกษาตามวัตถุประสงค์ นโยบาย และเป้าหมาย ที่กำหนดไว้ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2527 ก : 45)

การนิเทศการศึกษาเท่าที่ผ่านมามีแต่เดิมเน้น ส่วนใหญ่เป็นการนิเทศจาก ภายนอกหน่วยงาน ผู้นิเทศที่สำคัญที่สุด ได้แก่ ศึกษาธิการ การนิเทศการศึกษา ในลักษณะนี้ก่อให้เกิดปัญหาหลายประการ ทั้งที่ ชัยวัฒน์ วรรณพงษ์ (2521 : บทคัดย่อ) กล่าวไว้ในงานวิจัยเรื่อง "การปฏิบัติงานของศึกษาธิการในเขตการศึกษา 11" ว่า

ปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของศึกษาธิการที่สำคัญ ได้แก่ ปัญหาจำนวน ศึกษาธิการ ซึ่งไม่ใกล้ชิดส่วนกับจำนวนครูและโรงเรียนที่มีอยู่ งบประมาณ มีน้อย อุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ในการนิเทศการศึกษามีไม่พอ หน้าที่ ของศึกษาธิการกำหนดไวกว้างขวาง ยากต่อการปฏิบัติ ราคาค่า ความ คอองตัวในการปฏิบัติงาน เพราะโรงเรียนประถมศึกษาที่มีหลายสังกัด โรงเรียนที่จะไปนิเทศกระจายอยู่ห่างกัน และครูไม่คอยจะนำวิธีการหรือ ขอนิเทศไปปฏิบัติ

ผลการวิจัยที่กล่าวข้างต้นสอดคล้องกับข้อสรุปในนโยบายและแผนพัฒนาเด็ก าระยะยาวของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งสรุปไว้ว่า ศึกษาธิการ หน่วยงานธุรการและงานที่ได้รับมอบหมาย ความระเบียบกระทรวงศึกษาธิการเสียเป็น ส่วนมาก ทำให้การนิเทศการเรียนการสอนหย่อนคุณภาพและไม่ทั่วถึง (สำนักงาน คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2525 ก : 70) ดังนั้นโรงเรียนประถม- ศึกษา จะหวังพึ่งศึกษาธิการแต่เพียงฝ่ายเดียวในการช่วยปรับปรุงคุณภาพทางการ ศึกษาของโรงเรียนต่าง ๆ ห็น ย่อมเป็นไปได้ จึงจำเป็นที่โรงเรียนจะต้องหา วิธีช่วยตัวเองในการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนของตน ซึ่งวิธีที่สามารถจะช่วย แก้ปัญหาคงกล่าวแล้วนั้น วิธีที่ง่ายและได้ผลก็คือ "จัดการศึกษาภายใน โรงเรียน" ของคนจีน (ประชา สิกขปรัชญา 2524 : 7) ซึ่งคณะกรรมการวาง พื้นฐานเพื่อการปฏิรูปการศึกษาก็เคยให้ข้อเสนอแนะไว้ว่า "การนิเทศการศึกษาเพื่อ ปรับปรุงการเรียนการสอนที่ได้ผลอย่างแท้จริง จะต้องเป็นการนิเทศภายในโรงเรียน เอง" (คณะกรรมการวางพื้นฐานเพื่อการปฏิรูปการศึกษา 2518 : 132)

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ มีนโยบายสนับสนุนการ นิเทศภายในโรงเรียน โดยได้กำหนดนโยบายดังกล่าวไว้ในนโยบายการพัฒนาการ ประถมศึกษาสำหรับปี 2525 - 2534 ว่า

"... 3. ปรับปรุงกระบวนการบริหาร กระบวนการนำหลักสูตรไปใช้โดยเฉพาะ การเรียนการสอน การจัดกิจกรรม การจัดบริการ และการนิเทศภายในโรงเรียน ประถมศึกษา..." (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2525 ก : 110)

จากความจริงเป็นและนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติที่ได้กล่าวมาแล้ว จะเห็นได้ว่า โรงเรียนควรจะได้ดำเนินการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนขึ้น เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครู อันจะทำให้สอดคล้องกับการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น แต่การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนที่มีข้อจำกัดอยู่เช่นเดียวกัน นั่นคือ โรงเรียนขนาดเล็ก มีงบประมาณน้อย จำนวนครูพอดีกิจจำนวนชั้นเรียน หรือไม่ครบชั้นเรียน ไม่อาจจัดสรรให้มีผู้รับผิดชอบงานนิเทศภายในโรงเรียนได้ เพราะครูทุกคนต้องสอนประจำในชั้นของตนเองทุกชั่วโมง แม้แต่ผู้บริหารเองก็ต้องสอนประจำชั้น เนื่องจากครูไม่เพียงพอกำทำให้ไม่สามารถที่จะจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพได้ ในเมื่อหังจำนวนครู งบประมาณ และระบงงานไม่เอื้ออำนวยให้สามารถจัดสรรให้มีผู้รับผิดชอบงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนได้ การนิเทศภายในที่เหมาะสมกับโรงเรียนขนาดเล็กเหล่านี้ก็คือ การนิเทศภายในกลุ่มโรงเรียน สุกสว่าง ทอานันทอุอชร (2525 : 8-9) กล่าวไว้ว่า "การนิเทศการศึกษาภายในกลุ่มโรงเรียนนั้นจะมีลักษณะไม่แตกต่างไปจากการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมากนัก แต่เป็นการร่วมมือกันระหว่างโรงเรียนภายในกลุ่ม แทนที่จะดำเนินงานการนิเทศภายในของแต่ละโรงเรียน"

การนิเทศภายในกลุ่มโรงเรียนสอดคล้องกับเหตุผลหลายประการ ได้แก่

1. เพื่อช่วยเหลือโรงเรียนในกลุ่มเดียวกันให้มีมาตรฐานทัดเทียมกัน
2. โรงเรียนใหญ่มีโอกาสได้ช่วยเหลือโรงเรียนเล็ก
3. โรงเรียนแต่ละโรงเรียนมีความสามารถในวิชาต่าง ๆ ต่างกัน ย่อมมีการแลกเปลี่ยนช่วยเหลือกันได้
4. โรงเรียนในกลุ่มเดียวกันมักมีสภาพแวดล้อมคล้ายคลึงกัน ย่อมสะดวกในการจัดโครงการนิเทศการศึกษาภายในร่วมกัน

นอกจากนี้ สภาพของกลุ่มโรงเรียนเมื่อวิจัยในการบริหารที่สำคัญ 4 อย่าง คือ บุคลากร ใ้คนัก ประธานกลุ่มโรงเรียน กรรมการกลุ่ม และครูภายในกลุ่ม มีงบประมาณของกลุ่ม มีวัสดุอุปกรณ์ประจำกลุ่ม และมีอำนาจในการจัดการตามหน้าที่ของคณะกรรมการกลุ่ม (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2525 ข : 135) ซึ่งกลุ่มโรงเรียนสามารถนำปัจจัยดังกล่าวไปใช้ในการนิเทศการศึกษาภายในกลุ่มโรงเรียน นอกเหนือจากงบประมาณของแต่ละโรงเรียนได้อีกด้วย

ความเหมาะสมอีกประการหนึ่ง ก็คือ กลุ่มโรงเรียนเมื่อครูวิชาการกลุ่มโรงเรียน ซึ่งมีหน้าที่บางประการที่สอดคล้องกับการนิเทศการศึกษาภายในกลุ่มโรงเรียน เช่น

1. ช่วยเหลือผู้บริหารโรงเรียนสายวิชาการ เพื่อให้เป็นตัวอย่างในด้านการเรียนการสอน แก่โรงเรียนภายในกลุ่ม
2. ช่วยเหลือปรับปรุงงานวิชาการภายในกลุ่มโรงเรียนและประสานงานวิชาการกับศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ

ดังนั้นครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนจึงเป็นกำลังสำคัญส่วนหนึ่งในการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาภายในกลุ่มโรงเรียน

จากเหตุผลที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นจะเห็นได้ว่า การนิเทศการศึกษาภายในกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา มีความเป็นไปได้ และมีความคล่องตัวในการปฏิบัติมากกว่าการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก

สมพร สุขเกษม (2526 : 130-131) ได้ทำการวิจัย เรื่อง "ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการนิเทศการศึกษาภายในกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ในเขตการศึกษา 5" พบว่า ทั้งกรรมการกลุ่มโรงเรียน และครู มีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีการปฏิบัติจริงน้อย ไม่ว่าจะเป็นเรื่องกระบวนการ หรือกิจกรรมการนิเทศ ส่วนในความคาดหวังนั้น ทั้งสองกลุ่มต้องการให้มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง สำหรับในเรื่องปัญหาและอุปสรรคในการจัดการนิเทศการศึกษาภายในกลุ่มโรงเรียนนั้น ปัญหาที่พบมากที่สุด คือ ขาดงบประมาณ

รองลงไปได้แก่ ขาดความรู้และทักษะในการนิเทศ กรรมการกลุ่มมีภาระและหน้าที่อื่นที่ต้องปฏิบัติมาก ระบบกลุ่มไม่มีประสิทธิภาพ ขาดอุปกรณ์และสื่อในการนิเทศ ขาดการติดตามผลงานและการประเมินผล ขาดการประสานงานระหว่างหน่วยงาน การศึกษากับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

จากผลการวิจัยข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ในสภาพความเป็นจริงนั้น การนิเทศการศึกษาภายในกลุ่มโรงเรียนยังไม่เกิดขึ้นอย่างแท้จริง เพราะมีการปฏิบัติจริงน้อย ซึ่งอาจจะเป็นเพราะความไม่เข้าใจ หรือยังไม่มีรูปแบบที่จะส่งเสริมให้การนิเทศภายในกลุ่มโรงเรียนเกิดขึ้นอย่างแท้จริงก็เป็นได้ ดังนั้น การที่จะส่งเสริมให้เกิดการนิเทศภายในกลุ่มโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพจะต้องศึกษาสภาพปัจจุบันของการจัดการนิเทศการศึกษาภายในกลุ่มโรงเรียนเสียก่อน เพื่อที่จะได้ดำเนินการส่งเสริมให้การนิเทศการศึกษาภายในกลุ่มโรงเรียน มีความสอดคล้องกับสภาพที่เป็นอยู่อย่างแท้จริง ซึ่งจะมีผลทำให้การจัดการนิเทศการศึกษาภายในกลุ่มโรงเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุตามจุดหมายของการนิเทศการศึกษา

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานีเป็นหน่วยงานระดับกองอยู่ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ มีสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ตั้งอยู่ในอำเภอต่าง ๆ จำนวน 7 อำเภอ ได้แก่

1. สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองปทุมธานี
2. สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอสามโคก
3. สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอลาดหลุมแก้ว
4. สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอชัยบุรี
5. สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอลำลูกกา
6. สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอคลองหลวง
7. สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอหนองเสือ

มีโรงเรียนในความรับผิดชอบจำนวน 176 โรงเรียน เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่สุด (นักเรียน 1,080 คนขึ้นไป) จำนวน 3 โรงเรียน โรงเรียนขนาดใหญ่ (นักเรียน 720 - 1,079 คน) จำนวน 4 โรงเรียน โรงเรียนขนาดกลาง

(นักเรียน 360 - 719 คน) จำนวน 26 โรงเรียน โรงเรียนขนาดเล็ก
 (นักเรียน 121-359 คน) จำนวน 114 โรงเรียน และโรงเรียนขนาดเล็กสุด
 (นักเรียน 20-120 คน) จำนวน 29 โรงเรียน โรงเรียนทั้งหมดได้รวมเป็น
 กลุ่มโรงเรียนโดยถือปฏิบัติตามพระราชบัญญัติคณะกรรมการการประถมศึกษา พ.ศ.
 2523 มาตรา 29 ซึ่งได้กำหนดให้รวมโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
 อำเภอ/กิ่งอำเภอเข้าด้วยกันเป็นกลุ่มโรงเรียน จำนวน 23 กลุ่มโรงเรียน ดังนี้

1. สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองปทุมธานี มี 4 กลุ่มโรงเรียน
 ใ้แก่

- 1.1 กลุ่มศรีทัศน
- 1.2 กลุ่มดินจุก
- 1.3 กลุ่มนครหลักเมือง
- 1.4 กลุ่มเวียงวิทยา

2. สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอสามโคก มี 3 กลุ่มโรงเรียน ใ้แก่

- 2.1 กลุ่มสามโคก
- 2.2 กลุ่มสามโคกเหนือ
- 2.3 กลุ่มสามโคกใต้

3. สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอธาคหลุมแก้ว มี 3 กลุ่มโรงเรียน
 ใ้แก่

- 3.1 กลุ่มธาคหลุมแก้ว
- 3.2 กลุ่มหน้าไม้
- 3.3 กลุ่มบ่อเงิน

4. สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอชัยบุรี มี 2 กลุ่มโรงเรียน ใ้แก่

- 4.1 กลุ่มชัยบุรีตะวันตก
- 4.2 กลุ่มชัยบุรีตะวันออก

5. สำนักงานการประถมศึกษาอำเภออำจูกกา มี 4 กลุ่มโรงเรียน
 ใ้แก่

- 5.1 กลุ่มเอกเพชรศึกษา
- 5.2 กลุ่มอำเภอกาฬสินธุ์
- 5.3 กลุ่มกาฬสินธุ์
- 5.4 กลุ่มชุมชนวิทย์พัฒนา

6. สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอคลองหลวง มี 4 กลุ่มโรงเรียน

โคกแก้ว

- 6.1 กลุ่มคลองหนึ่ง
- 6.2 กลุ่มสองสามพัฒนา
- 6.3 กลุ่มก้าวหน้า
- 6.4 กลุ่มคลองหก

7. สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอหนองเสือ มี 3 กลุ่มโรงเรียน

โคกแก้ว

- 7.1 กลุ่มตะวันตก
- 7.2 กลุ่มกลาง
- 7.3 กลุ่มตะวันออก

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานีได้ดำเนินการวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการของการจัดการประถมศึกษาระดับจังหวัด มีดัชนีชี้วัดและหลักฐานที่แสดงว่าเป็นปัญหาสำคัญซึ่งทำให้การจัดการประถมศึกษาของจังหวัดไม่บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ โคกแก้ว

- คุณภาพทางการศึกษาทั่วไปอยู่ในระดับต่ำ ยอดสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทุกกลุ่มประสบการณ์ในโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็กอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

- อัตราการตกซ้ำชั้นมีสูงมาก โดยส่วนรวมประมาณ 17 % นักเรียนที่ตกซ้ำชั้นต่ออำเภอประมาณ 2 ใน 3 เป็นนักเรียนในโรงเรียนที่อยู่ในเขตอำเภอรอบนอก

- ขาดการนิเทศภายในโรงเรียน เนื่องจากผู้บริหารโรงเรียนมีความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์ในการนิเทศไม่เพียงพอ

- ปัญหาเกี่ยวกับการสอนของครู ครูส่วนใหญ่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ขาดความสนใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตามแผนการสอน และคู่มือครูให้สอดคล้องกับหลักสูตร

- งานวิจัยทางการศึกษาที่ช่วยให้เข้าใจถึงสภาพปัจจุบัน ปัญหา อุปสรรค ต่าง ๆ ความต้องการและแนวโน้มของการประถมศึกษาของจังหวัดยังมีน้อย (สำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี 2528 : 122-123)

นอกจากการวิเคราะห์ดังกล่าวนี้แล้ว รายงานการวิจัยและวางแผนเพื่อ พัฒนาการศึกษาระดับประถมศึกษาของจังหวัดปทุมธานี (2525 : 91) ได้สรุปผลการวิจัยเกี่ยวกับ ทรัพยากรทางการศึกษาและคุณภาพการศึกษาของจังหวัดโดยแยกเป็นรายกลุ่มโรงเรียน ไว้ว่า " กลุ่มโรงเรียนแต่ละกลุ่มมีความแตกต่างกันมากทางด้านทรัพยากรทางการ ศึกษาและค่านิยมทางการศึกษา"

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี ในฐานะหน่วยงานที่ควบคุมดูแล สนับสนุน ช่วยเหลือ ส่งเสริมให้โรงเรียนได้ทำหน้าที่ให้ดีที่สุด กระทั่งถึงความ สำคัญของปัญหาดังกล่าว ได้พยายามที่จะแก้ไขเพื่อให้การจัดการศึกษาของ จังหวัดมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพดีขึ้น ทางหนึ่งที่จะช่วยแก้ปัญหาได้ก็คือ การส่งเสริม การนิเทศการศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี มีศึกษานิเทศก์ทั้งหมด 33 คน และมีครูจำนวน 2,441 คน (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี 2528 : 196) อัตราส่วนของศึกษานิเทศก์ต่อครูเท่ากับ 1 : 73.97 ซึ่งยังไม่อยู่ในเกณฑ์ที่จะทำให้สามารถนิเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพและทั่วถึงทุกโรงเรียน ทั้งนี้ การแก้ ปัญหาคุณภาพการศึกษาโดยการนิเทศจากภายนอกจึงไม่ใช่วิธีการแก้ปัญหาที่มีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องใช้การนิเทศภายใน โดยสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานีได้ กำหนดนโยบายพัฒนาการประถมศึกษาระยะที่ 6 (พ.ศ. 2530 - 2534) ของจังหวัด ปทุมธานีไว้ว่า

... 2. เร่งปรับปรุงคุณภาพการศึกษาทุกโรงเรียนให้ได้มาตรฐานของ จังหวัด และออกความสูงเปล้าทางการศึกษาโดยพัฒนาระบบการเรียน การสอน การวัดผลประเมินผลการนิเทศภายใน การใช้นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา และมุ่งเน้นกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ ให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น... (สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี 2528 : 1)...

หากสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานีจะส่งเสริมให้มีการนิเทศภายในทุกโรงเรียนในสังกัดจะมีข้อจำกัดหลายประการ เช่น ข้อจำกัดด้านงบประมาณ โรงเรียนในสังกัดส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก ใ้รับงบประมาณน้อย จะหวังพึ่งงบประมาณจากชุมชนก็เป็นไปได้ยาก แม้ในท้องที่บางอำเภอของจังหวัด เช่น อำเภอธัญบุรี อำเภอคลองหลวง จะอยู่ในเขตชุมชนอุตสาหกรรม แต่ประชาชนที่ท้องถิ่นเข้ามาทำงานในเขตนี้มิได้มีถิ่นฐานอยู่ในจังหวัดนี้เป็นเพียงเดินทางเข้ามาทำงานเท่านั้น ประชาชนส่วนใหญ่ที่เป็นคนในท้องถิ่นมักประกอบอาชีพทางเกษตรกรรม มีรายได้น้อย แผนพัฒนาจังหวัดปทุมธานี ปี 2528 ระบุไว้ว่า ประชากรในจังหวัดปทุมธานีมีรายได้เฉลี่ยครอบครัวละประมาณ 10,000 บาทต่อปี ซึ่งนับว่าอยู่ในเกณฑ์ต่ำ เมื่อประชาชนมีรายได้น้อยก็ย่อมไม่สามารถให้ความช่วยเหลือแก่โรงเรียนได้ ข้อจำกัดอีกประการหนึ่งก็คือ ข้อจำกัดทางด้านบุคลากร การกระจายอัตราค่าจ้างครูไม่เหมาะสม ไม่ได้สัดส่วนกับปริมาณงาน ครูที่มีประสบการณ์สูงและมีคุณวุฒิทางการศึกษาสูงส่วนใหญ่จะอยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดใหญ่มาก (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี 2528 : 119) นอกจากนี้ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานียังพบว่า แต่ละโรงเรียนมีอัตราค่าจ้างครูต่อจำนวนนักเรียนไม่เท่าเทียมกันตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ มีโรงเรียนจำนวน 74 โรงเรียน ที่มีอัตราค่าจ้างครูสูงกว่าเกณฑ์ จำนวนครูที่เกิน 152 คน และมีโรงเรียนจำนวน 94 โรงเรียนที่มีอัตราครูต่ำกว่าเกณฑ์ จำนวนครูที่ขาด 289 คน ซึ่งเมื่อกระจายอัตราค่าจ้างครูจากโรงเรียนที่สูงกว่าเกณฑ์ไปยังโรงเรียนที่ต่ำกว่าเกณฑ์แล้วยังขาดครูอีก 137 คน (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี 2528 : 222)

เมื่อมีข้อจำกัดดังที่ได้อธิบายมาแล้วนี้ การนิเทศภายในโรงเรียนย่อมไม่อาจจะกระทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานีจะให้ความช่วยเหลือโรงเรียนทุกโรงเรียนให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่ควรจะเป็นให้ทั่วถึงย่อมเป็นไปได้ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดจึงมีแนวทางดำเนินการที่จะส่งเสริมการนิเทศการศึกษาภายในกลุ่มโรงเรียน เพื่อโรงเรียนที่อยู่ในกลุ่มโรงเรียนเดียวกันจะได้สามารถให้ทรัพยากรร่วมกันได้ ครูที่มีประสบการณ์สูงและมีคุณวุฒิทางการศึกษาสูงที่อยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ก็จะสามารถเข้าไปช่วยเหลือครูใน

โรงเรียนขนาดเล็กที่อยู่ในกลุ่มโรงเรียนเดียวกันได้ อันจะเป็นผลให้คุณภาพการศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็กดีขึ้น

จากเหตุผล สภาพที่เป็นจริง และความเป็นไปได้ในการส่งเสริมการนิเทศการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของจังหวัดปทุมธานีแล้วจะเห็นได้ว่า สมควรส่งเสริมการนิเทศการศึกษาภายในกลุ่มโรงเรียนมากกว่าการนิเทศภายในโรงเรียน แต่การที่จะส่งเสริมการนิเทศการศึกษาภายในกลุ่มโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับสภาพที่เป็นอยู่เดิม นั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทำการวิจัยลักษณะการจัดการนิเทศการศึกษาภายในกลุ่มโรงเรียนแต่ละกลุ่มเสียก่อนว่า ได้มีการจัดการนิเทศกันอยู่แล้วในลักษณะใด เพื่อที่จะได้พัฒนารูปแบบการจัดการนิเทศการศึกษาภายในกลุ่มโรงเรียนได้อย่างสอดคล้องกับสภาพของแต่ละกลุ่มโรงเรียนซึ่งแตกต่างกัน ผลของการวิจัยนี้จะเป็นแนวทางแก่สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานีในการที่จะดำเนินการสนับสนุนและส่งเสริมให้กลุ่มโรงเรียนจัดการนิเทศการศึกษาภายในกลุ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะเป็นผลดีต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของจังหวัดปทุมธานีต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาลักษณะการจัดการนิเทศการศึกษาภายในกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี
2. เพื่อนำเสนอรูปแบบการจัดการนิเทศการศึกษาภายในกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาลักษณะการดำเนินการพัฒนาการนิเทศการศึกษาภายในกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี ที่จัดขึ้นในปีการศึกษา 2527 และ 2528

ข้อคถงเบื้องต้น

กลุ่มโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานีได้มีการจัดการนิเทศการศึกษาภายในกลุ่มโรงเรียนอยู่แล้ว แต่เป็นการดำเนินการในหลายลักษณะ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้รูปแบบการจัดการนิเทศการศึกษาภายในกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนและเงื่อนไขการปฏิบัติงานของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ และกลุ่มโรงเรียน ในการจัดการนิเทศการศึกษาภายในกลุ่มโรงเรียน
2. เป็นแนวทางในการพัฒนา ส่งเสริม และปรับปรุงการจัดการนิเทศการศึกษาภายในกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี ให้เหมาะสมกับสภาพของกลุ่มโรงเรียน และสอดคล้องกับลักษณะที่เป็นอยู่เดิม
3. เป็นแนวทางในการวางแผนจัดการนิเทศการศึกษาภายในกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา ของหน่วยศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด และงานนิเทศการศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอต่าง ๆ ในจังหวัดปทุมธานี

นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

การนิเทศการศึกษาภายในกลุ่มโรงเรียน หมายถึง กระบวนการในการปฏิบัติงานที่บุคลากรภายในกลุ่มโรงเรียนร่วมกันจัดขึ้นเพื่อพัฒนาครูและเพิ่มประสิทธิภาพของงานวิชาการภายในกลุ่มโรงเรียน อันจะเป็นผลให้สัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนก็ยิ่งขึ้น

ลักษณะการจัดการนิเทศการศึกษาภายในกลุ่มโรงเรียน หมายถึง แนวทางการปฏิบัติในการจัดทำโครงการนิเทศการศึกษาภายในกลุ่มโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วยการ

จัดทำโครงการ โดยจัดทำตามแผนงาน/โครงการของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
จัดทำตามแผนงาน/โครงการของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ จัดทำขึ้นเองเพื่อ
ตอบสนองนโยบาย และจัดทำขึ้นเองเพื่อแก้ปัญหาหรือสนองความต้องการอันจำเป็น
ภายในกลุ่มโรงเรียน

รูปแบบการจัดการนิเทศการศึกษาภายในกลุ่มโรงเรียน หมายถึง ขั้นตอน
และเงื่อนไขการปฏิบัติงานของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สำนักงานการประถม-
ศึกษาอำเภอ และกลุ่มโรงเรียนในการจัดการนิเทศการศึกษาภายในกลุ่มโรงเรียน

ปัจจัย หมายถึง ทรัพยากรต่าง ๆ ที่กลุ่มโรงเรียนนำมาใช้การจัดการ
นิเทศการศึกษาภายในกลุ่มโรงเรียน ซึ่งได้แก่ บุคลากร งบประมาณ และวัสดุ-
อุปกรณ์

กลุ่มโรงเรียน หมายถึง กลุ่มโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถม-
ศึกษาจังหวัดปทุมธานี ที่เกิดจากหลายโรงเรียนรวมกันตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ใน
พระราชบัญญัติคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2523 โดยมีแนวทาง
การบริหารเป็นไปตามระเบียบว่าด้วยกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2525

คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียน หมายถึง คณะบุคคลในกลุ่มโรงเรียนที่
ประกอบด้วยประธานกลุ่มโรงเรียน กรรมการกลุ่มโรงเรียนโดยตำแหน่ง กรรมการ-
กลุ่มโรงเรียนโดยการเลือกตั้ง และเลขาธิการกลุ่มโรงเรียนของกลุ่มโรงเรียน
ประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี

ประธานกลุ่มโรงเรียน หมายถึง ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ หรือ
ผู้อำนวยการโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานีที่ได้รับการเลือกตั้ง
จากครูในกลุ่มโรงเรียนให้ดำรงตำแหน่งประธานกลุ่มโรงเรียนตามระเบียบคณะกรรมการ-
การประถมศึกษาแห่งชาติว่าด้วยกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2525

ครู หมายถึง ครูที่เคยร่วมอยู่ในโครงการเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา
ภายในกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานีใน
ระหว่างปีการศึกษา 2527 และ 2528

สรุป. หมายถึง สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี

สปอ. หมายถึง สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ จำนวน 7 อำเภอ
ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุธานี

คณะผู้บริหาร หมายถึง คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนและครูวิชาการกลุ่ม
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุธานี

ครูวิชาการกลุ่มโรงเรียน หมายถึง ครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนประถม-
ศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาลักษณะการจัดการนิเทศการศึกษาภายในกลุ่มโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุธานี แล้ววิเคราะห์ข้อมูล
เพื่อนำเสนอเป็นรูปแบบการจัดการนิเทศการศึกษาภายในกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุธานี การดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น
3 ขั้นตอน คือ

การวิจัยขั้นตอนที่ 1

การวิจัยในขั้นตอนนี้เป็นการสำรวจลักษณะการจัดการนิเทศการศึกษา
ภายในกลุ่มโรงเรียนในเรื่อง

1. การจัดทำโครงการเกี่ยวกับการจัดการนิเทศการศึกษาภายใน
กลุ่มโรงเรียน และวัตถุประสงค์หลักการโครงการ
2. จำนวนครูที่เข้าร่วมในโครงการเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา
ภายในกลุ่มโรงเรียนในแต่ละโครงการ
3. เหตุผลและความจำเป็นในการจัดทำโครงการแต่ละโครงการ
ว่าเป็นโครงการในลักษณะใด ดังต่อไปนี้

1. จัดทำตามแผนงาน/โครงการของ สปจ.
2. จัดทำตามแผนงาน/โครงการของ สปอ.
3. จัดทำขึ้นเองเพื่อตอบสนองนโยบาย

4. จัดทำขึ้นเองเพื่อแก้ปัญหาหรือสนองความต้องการอันจำเป็น
ภายในกลุ่มโรงเรียน

กลุ่มประชากรในการวิจัย ได้แก่กลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงาน-
การประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี จำนวน 23 กลุ่มโรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลคือ ประธาน
กลุ่มโรงเรียนหรือผู้รักษาการในตำแหน่งประธานกลุ่มโรงเรียน หรือเลขาธิการกลุ่ม
โรงเรียน จำนวน 23 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นเครื่องมือประเภทแบบสำรวจที่ผู้วิจัยสร้าง
ขึ้นเอง จำนวน 1 ชุด มี 2 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 สภาพทั่วไปของกลุ่มโรงเรียน

ส่วนที่ 2 รายละเอียดเกี่ยวกับโครงการนิเทศการศึกษา.

วิธีการรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขอหนังสือจากหน่วยงานต้นสังกัด ขอความ
ร่วมมือวิจัยไปยัง หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอทุกอำเภอ ต่อจากนั้นผู้วิจัยก็ได้ส่ง
แบบสำรวจผ่านหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอทุกอำเภอไปยังประธานกลุ่มโรงเรียน
ทุกกลุ่มโรงเรียน และขอความร่วมมือเพราะทำให้ประธานกลุ่มโรงเรียนส่งคืนไปยังผู้วิจัย
โดยทางไปรษณีย์

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบ-
สำรวจโดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละเพื่อให้ทราบจำนวนครูที่เข้าร่วมใน
โครงการเกี่ยวกับการจัดการนิเทศการศึกษาภายในกลุ่มโรงเรียน จำนวนโครงการ
เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาภายในกลุ่มโรงเรียน จำแนกตามประเภทของโครงการ
เป็น 6 ประเภท คือ(สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2529:146)

1. การพัฒนาหลักสูตร
2. การสอนและการพัฒนาการสอน
3. การบริหารและการสนับสนุนการเรียนการสอน
4. การจัดทำและส่งเสริมการใช้สื่อการเรียนการสอน
5. การวัดผลและการประเมินผล
6. อื่น ๆ

และจำนวนโครงการเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาภายในกลุ่มโรงเรียน จำนวนตาม
ลักษณะของโครงการ 4 ลักษณะ ได้แก่

1. จัดทำตามแผนงาน/โครงการของ สปจ.
2. จัดทำตามแผนงาน/โครงการของ สปอ.
3. จัดทำขึ้นเองเพื่อตอบสนองนโยบาย
4. จัดทำขึ้นเองเพื่อแก้ปัญหาหรือสนองความต้องการอันจำเป็น

ภายในกลุ่มโรงเรียน

การวิจัยชั้นตอนที่ 2

การวิจัยในชั้นตอนนี้ เป็นการศึกษารายละเอียดของข้อมูลเกี่ยวกับการ
ปฏิบัติ ความคิดเห็น และความต้องการในการจัดการนิเทศการศึกษาภายในกลุ่ม
โรงเรียน โดยการศึกษาเอกสารของกลุ่มโรงเรียน สัมภาษณ์ประธานกลุ่มโรงเรียน
สอบถามคณะผู้นิเทศภายในกลุ่มโรงเรียน และครูที่เคยร่วมในโครงการเกี่ยวกับการ
นิเทศการศึกษาภายในกลุ่มโรงเรียน รายละเอียดของสิ่งที่จะศึกษาได้แก่

1. ขั้นตอนในการดำเนินงานตามโครงการของกลุ่มโรงเรียน
2. การปฏิบัติในการนิเทศการศึกษาตามโครงการของกลุ่มโรงเรียน
3. ผลการดำเนินงานตามโครงการแต่ละลักษณะ
4. ความต้องการปัจจัยสนับสนุนการดำเนินงานตามโครงการของ

กลุ่มโรงเรียน

5. ปัญหาและอุปสรรคในการจัดดำเนินการนิเทศการศึกษาภายใน

กลุ่มโรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยชั้นตอนนี้ ได้แก่ คณะกรรมการ
กลุ่มโรงเรียน ครูวิชาการกลุ่มโรงเรียน และครูที่เคยเข้าร่วมในโครงการเกี่ยวกับ
การนิเทศการศึกษาภายในกลุ่มโรงเรียน แต่เนื่องจากกลุ่มประชากรมีขนาดใหญ่ ผู้วิจัย
จึงทำการสุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เลือกกลุ่มโรงเรียนที่มี
โครงการเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาภายในกลุ่มโรงเรียน หลาย ๆ ลักษณะ อำเภอละ
1 กลุ่มโรงเรียน ถ้ากลุ่มโรงเรียนมีจำนวนลักษณะโครงการเท่ากัน ก็พิจารณาเลือก

กลุ่มโรงเรียนที่มีจำนวนโครงการในแต่ละลักษณะมากกว่ากลุ่มโรงเรียนอื่น ๆ ใน
อำเภอเดียวกัน และถ้ากลุ่มโรงเรียนมีจำนวนลักษณะโครงการเท่ากันและจำนวน
โครงการในแต่ละลักษณะเท่ากันด้วย ก็จะพิจารณาเลือกกลุ่มโรงเรียนที่มีจำนวนครู
เข้าร่วมในโครงการมากกว่ากลุ่มโรงเรียนอื่น เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้
กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 7 กลุ่มโรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย
คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียน และครูวิชาการกลุ่มโรงเรียน จำนวน 109 คน และครู
ที่เคยเข้าร่วมในโครงการเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาภายในกลุ่มโรงเรียน จำนวน
298 คน รวมทั้งสิ้น 407 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ในชั้นตอนนี้ใช้เครื่องมือ 3 ชนิด ได้แก่

1. แบบศึกษาเอกสารของกลุ่มโรงเรียน มีลักษณะเป็นแบบบันทึกรายละเอียดของข้อมูลจากสมุดบันทึกรายงานการประชุมของกลุ่มโรงเรียน และแผนปฏิบัติการของกลุ่มโรงเรียน
2. แบบสัมภาษณ์ประธานกลุ่มโรงเรียน เป็นการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง
3. แบบสอบถามคณะผู้นิเทศภายในกลุ่มโรงเรียน และครูที่เคยเข้าร่วมในโครงการเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาภายในกลุ่มโรงเรียน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบ แบบเติมคำลงในช่องว่าง และแบบคำถามปลายเปิด

วิธีการรวบรวมข้อมูล

1. ข้อมูล จากแบบศึกษาเอกสารของกลุ่มโรงเรียน และแบบสัมภาษณ์ประธานกลุ่มโรงเรียน ผู้วิจัยได้ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ขอความร่วมมือวิจัยไปยัง ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี ให้แจ้งหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ประธานกลุ่มโรงเรียนและผู้บริหารโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยทราบ ต่อจากนั้นผู้วิจัยจึงได้เดินทางไปศึกษาเอกสารของกลุ่มโรงเรียน และสัมภาษณ์ประธานกลุ่มโรงเรียนด้วยตนเอง ทั้ง 7 กลุ่มโรงเรียน
2. ข้อมูล จากแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้จัดส่งแบบสอบถามไปยังคณะผู้นิเทศภายในกลุ่มโรงเรียน และครูที่เคยเข้าร่วมในโครงการเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาภายในกลุ่มโรงเรียน และขอรับคืนด้วยตนเองทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบ
ศึกษาเอกสารของกลุ่มโรงเรียน แบบสัมภาษณ์ประธานกลุ่มโรงเรียน และแบบ
สอบถามคณะผู้นิเทศภายในกลุ่มโรงเรียน โดยใช้วิธีแจกแจงความถี่ และหาค่า
ร้อยละ

การสร้างร่างรูปแบบการจัดการนิเทศการศึกษาภายในกลุ่มโรงเรียน
ประถมศึกษา

นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสำรวจข้อมูลพื้นฐาน แบบศึกษา
เอกสารของกลุ่มโรงเรียน แบบสัมภาษณ์ประธานกลุ่มโรงเรียน และแบบสอบถาม
มาสังเคราะห์แล้วสร้างเป็นร่างรูปแบบการจัดการนิเทศการศึกษาภายในกลุ่มโรงเรียน
ประถมศึกษา ซึ่งก็ค้ำสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี

การวิจัยขั้นตอนที่ 3

การวิจัยในขั้นตอนนี้จัดทำเพื่อตรวจสอบความเป็นไปได้ของร่างรูปแบบการ
จัดการนิเทศการศึกษาภายในกลุ่มโรงเรียน ซึ่งก็ค้ำสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
ปทุมธานี

กลุ่มผู้ตรวจสอบร่างรูปแบบ ได้แก่ ผู้บริหารการศึกษา ประธานกลุ่ม-
โรงเรียน กรรมการกลุ่มโรงเรียน ศึกษาธิการจังหวัด ศึกษาธิการอำเภอ
ครูวิชาการกลุ่มโรงเรียน และครู จำนวน 42 คน กลุ่มบุคคลดังกล่าวเป็น
ข้าราชการครูในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี

วิธีการรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขอหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจาก
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ไปยังผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด
ปทุมธานี ขอความอนุเคราะห์แจ้งให้บุคคลที่เป็นผู้ตรวจสอบร่างรูปแบบการจัการ
นิเทศการศึกษาภายในกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาทราบ แล้วผู้วิจัยจึงเก็บรวบรวม
ข้อมูลการตรวจสอบร่างรูปแบบด้วยตนเอง

เครื่องมือที่ใช้ในการตรวจสอบ เป็นแบบตรวจสอบ จำนวน 22 ข้อ และ
คำถามปลายเปิด จำนวน 1 ข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำข้อมูลที่ไต่จากแบบตรวจสอบร่างรูปแบบการจัดการนิเทศการศึกษา มาวิเคราะห์โดยการหาค่าร้อยละ ในส่วนที่มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบ
2. สำหรับข้อมูลที่ไต่จากคำถามปลายเปิด รวบรวมจัดระเบียบความถี่
3. นำผลการวิเคราะห์ข้อมูล และข้อเสนอแนะ จากคำถามปลายเปิด มาปรับปรุงร่างรูปแบบอีกครั้ง แล้วจึงนำเสนอเป็นรูปแบบการจัดการนิเทศการศึกษา ภายในกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี

ลำดับขั้นในการเสนอข้อมูล

ผู้วิจัยจัดลำดับขั้นในการเสนอข้อมูลออกเป็น 5 บท ดังนี้

บทที่ 1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย ข้อตกลงเบื้องต้น ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย และวิธีดำเนินการวิจัย.

บทที่ 2 รายงานหรือเอกสารการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัยและรวบรวมข้อมูล

บทที่ 4 วิเคราะห์ข้อมูล เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ร่างรูปแบบการจัดการนิเทศการศึกษาภายในกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี และผลการตรวจสอบร่างรูปแบบการจัดการนิเทศการศึกษา ภายในกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล รูปแบบการจัดการนิเทศการศึกษา ภายในกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี และข้อเสนอแนะ

ในส่วนสุดท้ายจะเป็นบรรณานุกรม และภาคผนวกต่าง ๆ